

13

2. M. h.

ΙΣΑΙΟΥ ΛΟΓΟΣ
ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΜΕΝΕΚΛΕΟΥΣ
ΚΛΗΡΟΥ.

EXCUDEBAT JOHANNES NICHOLS.
LONDINI, MDCCLXXXV.

13

ISAEI Rhetoris Oratio *De Meneclis Hereditate*, descripta ex Codice XI. Plutei IV. Bibliothecae Mediceae Laurentianae, Chartaceo in 4° majori, Saeculi XV. optimae Notae, pag. 27. a tergo, et seqq.

ἽΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ἙΞΗΣ.

MENEKΛΕΟΥΣ ποιησαμένου υἱόν, καὶ ἐπι-
 βιώσαντος τῇ ποιήσει εἴκοσι τρία ἔτη,
 ἀδελφῶν ἀμφισβητησάντων τοῦ κλήρου, ἐμαρτυρησέ-
 τις Φιλωνίδης μὴ εἶναι τὸν κλῆρον ἐπίδικον, κατα-
 λείψαντος υἱὸν Μενεκλέους· τούτῳ ἐπεσκήψαν ψευ-
 δομαρτυρίας οἱ ἀδελφοί, καὶ πρὸς τούτους ὁ παῖς
 ὑπὲρ αὐτοῦ τὴν ἀπολογίαν εἰσέρχεται. ἔστι δὲ ὁ

B

λόγος

λόγος οὗτος ἐναντίος τῷ περὶ τοῦ Κλεωνύμου κλήρου· ἐκεῖ μὲν γὰρ ὑπὲρ συγγενείας εἶπε· ὧδε δὲ ὑπὲρ διαθήκης· ἡ στάσις, ἀντίληψις κατὰ στοχασμόν· λέγει γὰρ ὅτι ἐξῆν αὐτῷ ποιεῖν ἑαυτῷ ἥδον· εἶτα τὸ στοχαστικόν, ὅτι οὐ πεισθεῖς γυναικὶ ἐποιήσατό με.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΜΕΝΕΚΛΕΟΥΣ ΚΛΗΡΟΥ.

Ἡγούμενη μὲν, ὦ ἄνδρες, εἴτις καὶ ἄλλος ἐποιήθη ὑπό τινος κατὰ τοὺς νόμους, καὶ ἐγὼ ποιηθῆναι, καὶ οὐκ ἂν ποτε εἶπεῖν οὐδένα τολμῆσαι, ὡς ἐποιήσατό με Μενεκλῆς, παρανοῶν, ἢ γυναικὶ πειθόμενος. ἐπειδὴ δὲ ὁ Θεῖος οὐκ ὀρθῶς βουλευόμενος, ὡς ἐγὼ φημι, πειρᾶται ἐξ ἅπαντος τρόπου τὸν ἀδελφὸν τὸν αὐτοῦ ἅπαιδα τεθνεῶτα καταστήσαι, οὔτε τοὺς Θεοὺς τοὺς πατέρας, οὔθ' ὑμῶν αἰσχυρόμενος οὐδένα, ἐμοὶ ἀνάγκη ἐστὶ πολλὴ βοηθεῖν τε τῷ πατρὶ τῷ ποιησαμένῳ με καὶ ἑμαυτῷ. διδάσκω οὖν ὑμᾶς ἐξ ἀρχῆς, ὡς προσηκόντως τε καὶ κατὰ τοὺς νόμους
ἐγένετο

ἐγένετο ἢ ποίησις, καὶ οὐκ ἔστιν ἐπίδικος ὁ κλῆρος ὁ Μενεκλέους, ὄντος ἐμοῦ υἱοῦ ἐκείνου· ἀλλ' ὁ μάρτυς διεμαρτύρησε τ' ἀληθῆ. δεόμαι δ' ὑμῶν ἀπάντων, καὶ ἀντιβολῶ, καὶ ἱκετεύω μετ' εὐνοίας ἀποδέχεσθαι μου τοὺς λόγους. Ἐπώνυμος γὰρ ὁ Ἀχαρνεὺς ὁ πατὴρ ὁ ἡμέτερος, ὦ ἄνδρες, φίλος ἦν καὶ ἐπιτήδειος Μενεκλεῖ, καὶ ἐχρῆτο οἰκείῳ· ἡμεν δὲ αὐτῷ παῖδες τέτλαρες ἡμεῖς, δύο μὲν υἱεῖς, δύο δὲ θυγατέρες· τελευτήσαντος δὲ τοῦ πατρὸς ἐκδίδομεν ἡμεῖς τὴν πρεσβυτέραν ἀδελφὴν, ἐπειδὴ εἶχεν ὦραν, Λευκολόφῳ, προῖκα ἐπιδόντες εἴκοσι μναῖς· καὶ ἀπ' ἐκείνου τοῦ χρόνου τετάρτῳ ἔτει ὕστερον ἢ τε ἀδελφῇ ἡμῖν ἢ νεωτέρα σχεδὸν ἡλικίαν εἶχεν ἀνδρὶ συνοικεῖν, καὶ τῷ Μενεκλεῖ ἡ γυνὴ τελευτᾷ, ἣν εἶχε πρότερον. ἐπειδὴ οὖν ἐκείνη τὰ νομιζόμενα ἐποίησεν ὁ Μενεκλῆς, ἥτει τὴν ἀδελφὴν ἡμᾶς, ὑπομιμνήσκων τὴν τε φιλίαν τοῦ πατρὸς καὶ ἑαυτοῦ, καὶ ὡς πρὸς ἡμᾶς αὐτὸς ἦν διακείμενος· καὶ ἡμεῖς εἰδότες, ὅτι ὁ

παλῆρ οὐδενὶ ἄν ἔδωκεν ἥδιον ἢ ἐκεῖνω, δίδο-
 μεν αὐτῷ, οὐκ ἄπροιχον, ὥς οὗτος λέγει ἐκά-
 στοτε, ἀλλὰ τὴν ἴσῃν προῖκα ἐπιδόντες, ἣν
 περ καὶ τῇ πρεσβυτέρᾳ ἀδελφῇ ἐπέδομεν· καὶ
 ἐκ τοῦ τρόπου τούτου πρότερον ὄντες αὐτοῦ
 φίλοι, κατέστημεν οἰκεῖοι. καὶ, ὥς ἔλαβεν εἴ-
 κοσι μνᾶς ὁ Μενεκλῆς ἐπὶ τῇ ἀδελφῇ προῖκα,
 τὴν μαρτυρίαν ταύτην πρῶτον βούλομαι πα-
 ρασχέσθαι. Ἐκδόντες τοίνυν τὰς ἀδελφάς, ὧ
 ἄνδρες, καὶ ὄντες αὐτοὶ ἐν ἡλικίᾳ, ἐπὶ τὸ
 στρατεύεσθαι ἐτραπόμεθα, καὶ ἀπεδημήσα-
 μεν μετὰ Ἰφικράτους εἰς Θράκην· ἐκεῖ δὲ
 δόξαντες τοῦ εἶναι ἄξιοι, περιποιησάμενοί τι
 κατεπλεύσαμεν δεῦρο, καὶ καταλαμβάνομεν
 τῇ πρεσβυτέρᾳ ἀδελφῇ ὄντα δύο παιδία,
 τὴν δὲ νεωτέραν, ἣν εἶχε Μενεκλῆς, ἄπαιδα·
 καὶ ἐκεῖνος δευτέρῳ μηνί, ἢ τρίτῳ, πολλὰ
 ἐπαινέσας τὴν ἀδελφὴν, λόγους ἐποιεῖτο
 πρὸς ἡμᾶς, καὶ ἔφη τὴν τε ἡλικίαν ὑφο-
 ρᾶσθαι τὴν ἑαυτοῦ καὶ τὴν ἀπαιδίαν· οὐκ οὖν,
 ἔφη, δεῖν ἐκείνην τῆς χρηστότητος τῆς ἑαυτῆς

τούτο

τοῦτο ἀπολαῦσαι, ἅπαιδα καλῶσθῆναι συγκα-
 ταγηράσασαν αὐτῷ· ἱκανὸς γὰρ, ἔφη, αὐ-
 τὸς ἀτυχῶν εἶναι. καὶ ἐκ ταύτης τῆς λέξεως
 ὁλοῖ, ὅτι φιλῶν ἀπεβάλετο· οὐδεὶς γὰρ
 μισῶν τινα, ἱκετεύει αὐτῷ. ἐδεῖτο ἔν ἡμῶν
 δοῦναι χάριν ταύτην αὐτῷ, ἐκδοῦναι ἄλλω
 αὐτὴν μετὰ τῆς γνώμης τῆς ἑαυτοῦ. καὶ
 ἡμεῖς ἐκελεύομεν αὐτὸν πείθειν αὐτὴν περὶ
 τούτων· ὅτι γὰρ ἐκείνη πεισθῇ τοῦτ' ἔφαμεν
 ποιήσειν. καὶ κείνη τὸ μὲν πρῶτον οὐδ' ἠνέ-
 σχετ' αὐτοῦ λέγοντος· προϊόντος δὲ τοῦ
 χρόνου μόλις ἐπείσθη· καὶ οὕτως ἐπιδίδωμεν
 αὐτὴν Ἡλείῳ Σφητίῳ, καὶ ὁ Μενεκλῆς τήν
 τε προῖκα ἐπιδίδωσιν αὐτῷ, μετασχῶν τοῦ
 οἴκου τῆς μισθώσεως τῶν παιδῶν τοῦ Νικίου,
 καὶ τὰ ἱμάτια, ἃ ἦλθεν ἔχουσα παρ' ἐκείνον,
 καὶ τὰ χρυσίδα, ἃ ἦν, δίδωσιν αὐτῇ. Μετὰ
 δὲ ταῦτα χρόνου διαγενομένου ἐσχόπει ὁ
 Μενεκλῆς, ὅπως μὴ ἔσοιτο ἅπαις, ἀλλ' ἔσοιτο
 αὐτῷ ὅς τις ζῶντα γηροτροφῆσοι, καὶ τε-
 λευτήσαντα

λευτήσαντα θάψοι αὐτὸν, καὶ εἰς τὸν ἔπειτα
 χρόνον τὰ νομιζόμενα αὐτῷ ποιήσοι. τούτῳ
 μὲν οὖν ἑώρα ἓνα μόνον υἱὸν ὄντα, ὥς τε
 ἐδόκει αὐτῷ αἰσχρὸν εἶναι ἅπαιδα τοῦτον
 καθιστάντα ἀρρένων παίδων, αὐτῷ κελεύειν
 δοῦναι τοῦτον εἰσποιήσασθαι. εὗρισκεν οὖν
 οὐδένα ἄλλον οἰκειότερον ὄνθ' ἡμῶν ἑαυτῷ.
 λόγους ἔν πρὸς ἡμᾶς ἐποιεῖτο, καὶ ἔφη δο-
 κεῖν αὐτῷ καλῶς ἔχειν, ἐπειδὴ οὕτως αὐτῷ
 ἡ τύχη συνέβη, ὥς τε ἐκ τῆς ἀδελφῆς τῆς
 ἡμετέρας παῖδας αὐτῷ μὴ γενέσθαι, ἐκ ταύ-
 τῆς τῆς οἰκίας υἱὸν αὐτῷ ποιήσασθαι,
 ὅθεν, φησὶ, καὶ παῖδας ἐβουλήθη ἂν αὐτῷ
 γενέσθαι. ὑμῶν οὖν, ἔφη, βούλομαι τὸν ἕτε-
 ρον ποιήσασθαι, ὅποτέρῳ ὑμῶν καλῶς ἔχει.
 καὶ ὁ ἀδελφὸς ἀκούσας ταῦτα, ἐπειδὴ προε-
 τίμησεν αὐτοὺς πάντων, ἐπήνεσε τοὺς λό-
 γους αὐτοῦ, καὶ εἶπεν, ὅτι δεοίῃο ἢ τε ἡλικία,
 καὶ ἡ παροῦσα ἐρημία ἐκείνου, τοῦ θερα-
 πεύσαντος αὐτὸν, καὶ ἐπιδημήσοντος· ἐμοὶ
 μὲν οὖν ἔφη συμβαίνειν ἀποδημίαν, ὥς σὺ
 οἶσθα.

οἷσθα. ὁ δὲ ἀδελφὸς οὕτοσιν (ἐμὲ λέγων) τῶν τε
 σῶν ἐπιμελήσεται καὶ τῶν ἐμῶν, εἴαν βούλει
 τοῦτον ποιήσασθαι. καὶ ὁ Μενεκλῆς καλῶς
 ἔφη αὐτὸν λέγειν, καὶ ἐκ τοῦ τρόπου τούτου
 ποιεῖται με. ὥς οὖν κατὰ τοὺς νόμους ἐπε-
 γέμετο ἢ ποιήσεις, τοῦτο ὑμᾶς βούλομαι δι-
 δάξαι· καί μοι τὸν νόμον ἀνάγνωθι, ὃς κε-
 λεύει τὰ ἑαυτοῦ ἐξεῖναι διαθέσθαι, ὅπως ἂν
 ἐθέλῃ, εἴαν μὴ παῖδες ἄρρενες ὥσι γνήσιοι.
 ὁ γὰρ νομοθέτης, ὧ ἄνδρες, διὰ τοῦτο τὸν
 νόμον ἔθηκεν οὕτως, ὁρῶν μόνην ταύτην κατὰ-
 φυγὴν οὔσαν τῆς ἐρημίας, καὶ παρὰ ψυχὴν
 τοῦ βίου τοῖς ἅπασιν τῶν ἀνθρώπων, τὸ
 ἐξεῖναι ποιήσασθαι, ὃν τινα εἴαν βούλωνται.
 Διδόντων οὖν τῶν νόμων αὐτῷ ποιεῖσθαι διὰ
 τὸ εἶναι ἅπαιδα, ἐμὲ ποιεῖται, οὐκ ἐν δια-
 θήκαις, ὧ ἄνδρες, γράψας, μέλλων ἀποθνή-
 σκειν, ὥσπερ ἄλλοι τινὲς τῶν πολιτῶν, οὐδ'
 ἀσθενῶν· ἀλλ' ὑγιαίνων, εὐφρονῶν, εὐνοῶν,
 ποιησάμενος εἰσάγει με εἰς τοὺς φράτορας
 παρόντων τούτων, καὶ εἰς τοὺς δημότας με
 ἐγγράφει,

ἐγγράφει, καὶ εἰς τοὺς ὀργεῶνας. καὶ τότε
 μὲν οὐδὲν ἀντέλεγον αὐτῷ οὗτοι, ὡς οὐ φρο-
 νοῦντι· καὶ τοι πολὺ κάλλιον ἦν ζῶντα πεί-
 θειν ἐκεῖνον, εἴ τι βούλοιντο, μᾶλλον ἢ τε-
 λευτήσαντα ὑβρίζειν, καὶ ἐξερῆμουν αὐτοῦ
 τὸν οἶκον· ἐπεβίω γὰρ ἐκεῖνος μετὰ τὴν
 ποιήσιν, οὐκ ἐνιαυτὸν ἓνα ἢ δύο, ἀλλὰ τρία
 καὶ εἴκοσιν ἔτη· καὶ ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ το-
 σούτῳ ὄντι οὐδὲν ἐκεῖνος μετέγνω τῶν πε-
 πραγμένων ἐαυτῷ, διὰ τὸ παρὰ πάντων
 ὁμολογεῖσθαι, ὅτι ἦν ὀρθῶς βεβουλευμένος.
 καὶ ὡς ἀληθῆ λέγω ταῦτα, τῆς μὲν ποιή-
 σεως ὑμῖν τοὺς φράτορας, καὶ τοὺς ὀργεῶ-
 νας, καὶ τοὺς δημότας, παρῆξομαι μάρτυ-
 ρας· ὡς δ' ἐξῆν ποιήσασθαι, τὸν νόμον αὐ-
 τὸν ὑμῖν ἀναγνώσεσθαι, καθ' ὃν ἡ ποίησις
 ἐγένετο. καὶ μοι τὰς μαρτυρίας ἀνάγνωθι
 ταύτας, καὶ τὸν νόμον. Ὡς μὲν τοίνυν ἐξῆν
 τῷ Μενεκληῖ ποιήσασθαι ὑὸν αὐτῷ ὃν τινα
 ἐβούλετο, ὁ νόμος αὐτὸς δηλοῖ· ὡς δὲ ἐποι-
 ῆσατο, οἱ τε φράτορες, καὶ οἱ δημόται, καὶ
 οἱ

οἱ ὀργεῶνες ὑμῖν μεμαρτυρήκασιν. ὥς τε περιφανῶς ἀποδέδεικται ἡμῖν, ὧ ἄνδρες, ὁ μαρτυρὸς τᾷ ἀληθῇ διαμεμαρτυρηκώς, καὶ οὗτοι πρὸς γε τὴν ποιήσιν αὐτὴν λόγον οὐδ' ὄντιν οὖν δύναιντ' ἂν ἀντειπεῖν. Πραχθέντων δὲ τούτων ἐσκόπει ὁ Μενεκλῆς γυναῖκα μοι, καὶ ἔφη με χρῆναι γῆμαι. καὶ ἐγὼ λαμβάνω τὴν τοῦ Φιλωνίδου θυγατέρα, καὶ κεῖνός τε τὴν πρόνοιαν εἶχεν, ὥσπερ εἰκός ἐστι πατέρα περὶ υἱέος ἔχειν, καὶ ἐγὼ τὸν αὐτὸν τρόπον ὥσπερ γόνῳ ὄντα πατέρα ἐμαυτοῦ ἐθεράπευόν τε καὶ ἡσχυρόμην, καὶ ἐγὼ καὶ ἡ γυνὴ ἡ ἐμὴ· ὥστε ἐκεῖνον πρὸς τοὺς δημότας ἐπαινεῖν ἄπαντας. Ὅτι δὲ οὐ παρανοῶν, οὐδὲ γυναικὶ πειθόμενος ὁ Μενεκλῆς ἐποιήσατο, ἀλλ' εὖ φρονῶν, ἐνθένδ' ἐστὶν ὑμῖν ῥᾶδιον ἐπιγινῶναι· πρῶτον μὲν γὰρ ἡ ἀδελφὴ, περὶ ἧς οὗτος το πλεῖστον τοῦ λόγου πεποιήται, ὥς ἐκείνη πεισθεὶς ἐμὲ ἐποίησατο, πολλῷ πρότερον ἢν ἐκδεδομένη, πρὶν ἢ τὴν ποιήσιν γενέσθαι, ὥς τ' εἴγ' ἐκείνη πεισθεὶς τὸν υἱὸν

ἐποιεῖτο, τῶν ἐκείνης παίδων τὸν ἕτερον ἐποι-
 ήσατ' ἂν· δύο γάρ εἰσιν αὐτῇ. ἀλλ', ὧ ἄν-
 δρες, οὐχ ὑπ' ἐκείνης πεισθεὶς ἐμὲ ἐποιήσατο
 υἱόν, ἀλλὰ μάλιστα μὲν ὑπὸ τῆς ἐρημίας
 ἐπείσθη· δεύτερον δὲ, διὰ τὰς προειρημένας
 αἰτίας, καὶ διὰ τὴν εὐνοίαν τὴν ὑπάρχουσαν
 πρὸς τὸν πατέρα τὸν ἐμὸν· τρίτον δὲ, διὰ τὸ
 μὴ εἶναι συγγενῇ μηδέν' ἄλλον αὐτῷ, ὁπόθεν
 ἂν ἐποιήσατο υἱόν· ταῦτα τηνικαῦτα ἐνήγεν
 ἐμὲ ποιήσασθαι· ὥστε οὐ παρὰ φρονῶν φαί-
 νεται, οὐδὲ τῇ γυναικὶ πεισθεὶς, εἰ μὴ ἄρα τὴν
 ἐρημίαν αὐτοῦ, καὶ τὴν ἀπαιδίαν οὗτος βού-
 λεται τὸ ἔνομα τούτο προσαγορεύειν. Ἡδέως
 δ' ἂν μοι ποθῶ τούτου πυθέσθαι τοῦ φάσκον-
 τος εὖ φρονεῖν, τίνα ποιήσασθαι ἐχρῆν ἀπὸ
 τῶν συγγενῶν; πότερά τὸν υἱὸν τοῦτου;
 ἀλλ' οὐκ ἂν αὐτῷ ἔδωκεν, ἀπαιδὰ αὐτὸν κα-
 θιστᾶς· οὐχ οὕτως οὗτός ἐστι φιλοχρήματος·
 ἀλλὰ τὸν τῆς ἀδελφῆς, ἢ τὸν τῆς ἀνεψιάς, ἢ
 τὸν τοῦ ἀνεψιοῦ; ἀλλὰ τὴν ἀρχὴν οὐκ ἐγέ-
 νετο αὐτῷ οὐδεὶς τούτων τῶν συγγενῶν. οὐκ οὖν
 ἐξ

ἐξ ἀνάγκης ἦν αὐτῷ ἄλλον τινὰ ποιήσασθαι, μᾶλλον ἢ ἅπαιδα καταγερᾶν, ὥσπερ οὗτος ἀξιοῖ νυνὶ αὐτόν; ἐγὼ τοίνυν πάντας ἀνθρώπους ἂν οἶμαι ὁμολογῆσαι ὑμᾶς, ὥς οὐκ ἂν ποιησάμενος ἄλλον, οἰκειότερον ἐμοῦ ποιησαῖτ' ἂν· δειξάτω γὰρ οὗτος ὑμῖν· ἀλλ' οὐκ ἂν ποτε δύναιτο· ἦν γὰρ οὐδεὶς ἄλλος συγγενὴς αὐτῷ πλὴν τούτων. ἀλλὰ νῦν οὗτος ἐπιτιμῶν αὐτῷ φαίνεται· οὐχ ὅτι τὸν ἦδ' οὐκ ἐποίησατο τὸν αὐτοῦ· ἀλλ' ὅτι τὸ παράπαν ἐποίησατο, καὶ οὐκ ἐτελεύτησεν ἅπαις· τοῦτ' ἐστίν, ὃ ἐπιτιμᾶ, ἐπίφθονον πρᾶγμα, καὶ οὐ δίκαιον ποιῶν· ὄντων γὰρ αὐτῷ παίδων, ἐκείνῳ ὄντι ἁπαιδί καὶ ἀτυχοῦντι φαίνεται ἐπιτιμῶν. καὶ τοῖς μὲν ἄλλοις ἁπασιν ἀνθρώποις καὶ ἔλλησι καὶ βαρβάροις δοκεῖ καλεῖσθαι οὗτος ὁ νόμος κείσθαι ὁ περὶ τῆς ποιήσεως, καὶ διατοῦτο χρῶνται πάντες αὐτῷ· ὁ δὲ θεὸς οὕτως οὐκ αἰσχύνεται τὸν αὐτοῦ ἀδελφὸν ταύτης τῆς ἐξουσίας ἀποστερῶν νῦν τοῦ ποιήσασθαι, ἧς οὐδὲ τοῖς οὐ

γένει προσήκουσιν οὐδεὶς πώποτε ἐφθόνησεν.
 οἶμαι δὲ καὶ τοῦτον, εἴ τις ἐρωτήσκειν αὐτὸν
 τί δὴ πότε ἂν ἐποίησεν, εἰς τὴν αὐτὴν τύχην
 ἐκείνῳ καλῶς, οὐκ ἄλλ' οὐδὲν εἰπεῖν, ἢ ὅτι
 ἐποίησατ' ἂν, ὅς τις αὐτὸν ἔμελλε ζῶντα θε-
 ραπεύειν, καὶ τελευτήσαντα θάψειν· καὶ δη-
 λονότι κατὰ τὸν αὐτὸν τοῦτον νόμον ἢ ποί-
 ησις ἐγένετ' ἂν, καθ' ὃν περ ἡ ἐμή. εἴτα
 αὐτὸς μὲν, εἰ ἦν ἄπαις, ἐποίησατ' ἂν· τὸν δὲ
 Μενεκλέα ποιήσαντα ταῦτα τούτῳ παρα-
 φρονεῖν φησι, καὶ γυναικὶ πειθόμενον ποιή-
 σασθαι· πῶς οὖν οὐ σχέτλια λέγων φαίνε-
 ται; ἐγὼ γὰρ οἶμαι πολλῷ μᾶλλον τοῦτον
 παραφρονεῖν, τῷ τε λόγῳ τούτῳ ᾧ νυνὶ
 λέγει, καὶ οἷς ποιεῖται· τοῖς τε γὰρ νόμοις
 καὶ δικαίοις, καὶ οἷς αὐτὸς ἐποίησεν ἂν, τὰ-
 ναντία λέγων φαίνεται, καὶ οὐκ αἰσχύνεται
 αὐτῷ τὸν νόμον τὸν περὶ τῆς ποιήσεως
 ποιῶν κύριον, τῷ δὲ ἀδελφῷ τὸν αὐτὸν τοῦ-
 τον ζητῶν ἄκυρον ποιῆσαι. Εἴτα νῦν διὰ τί
 διαφερόμενος ζητεῖ οὗτος τὸν ἀδελφὸν τὸν
 ἑαυτοῦ

ἑαυτοῦ ἄπαιδα καταστήσαι, ἄξιόν ἐστιν, ὃ
 ἄνδρες, ἀκοῦσαι. εἰ μὲν γὰρ περὶ τοῦ ὀνό-
 ματός μοι διαφέρεται, καὶ ἀναίνεται ὡς ἐγὼ
 ἔσομαι ὑὸς Μενεκλέους, πῶς οὐ φθονερὸς
 ἐστιν; εἰ δὲ περὶ χρημάτων ἐστιν ὁ λόγος
 αὐτῷ, ἐπέδειξάτω ὑμῖν, ὁποῖον χωρίον, ἢ
 συνοικίαν, ἢ οἰκίαν, κατέλιπεν ἐκεῖνος, ἃ ἐγὼ
 ἔχω νυνί· εἰ δὲ μηδὲν τούτων κατέλιπεν, ἃ
 δ' ἦν αὐτῷ ὑπόλοιπα, ἐπειδὴ τῷ ὀρφανῷ τὸ
 ἀργύριον ἀπέδωκεν, οὗτος ἔλαβε ζῶντος ἐκείνου
 ἔτι, πῶς οὐ περιφανῶς ἐξελέγχεται ἀναιδὴς
 ὢν; ὡς δὲ ἔχει, ἐγὼ ἐπιδείξω· ἐπειδὴ γὰρ
 ἔδει τῷ ὀρφανῷ τὰ χρήματα ἀποδίδοσθαι, ὃ
 δ' οὐκ εἶχεν, ὁπόθεν ἀποδῶ, τόκοι δὲ πολλοῦ
 χρόνου συνερῥυηκότες ἦσαν αὐτῷ, τὸ χωρίον
 ἐπώλει· καὶ οὗτος καιροῦ λαβόμενος, καὶ
 βουλόμενος αὐτῷ ἐπηρεάζειν, ὅτι ἐμὲ ἐποίη-
 σατο, διεκώλυε τὸ χωρίον πρᾶθῆναι, ἵνα κα-
 τόχιμον γένηται, καὶ ἀναγκασθῇ τῷ ὀρφανῷ
 ἀποστῆναι. ἡμφισβήτην οὖν αὐτῷ μέρους
 τινὸς τοῦ χωρίου, πρότερον οὐδὲ πώποτε ἀμ-
 φισβήτησας·

φισβητήσας· καὶ ἀπηγόρευε τοῖς ὄνουμένοις
 μὴ ὠνεῖσθαι· καὶ κεῖνος ἠγανάκτει, οἶμαι, καὶ
 ἠναγκάζειο ὑπολείπεσθαι, οὗ ἡμφισβήτησεν
 οὗτος, τὸ δὲ ἄλλο ἀποδιδόναι Φιλίππῳ τῷ
 Πιτθεῖ ἐβδομήκοντα μνῶν. καὶ οὕτω διαλύει
 τὸν ὀρφανὸν, ἐπὶ μὲν καὶ τάλαντον ἀποδοὺς
 ἀπὸ τῆς τιμῆς τοῦ χωρίου· τούτῳ δὲ λαλ-
 χάνει δίκην τῆς ἀπερρήσεως. λόγων δὲ πολ-
 λῶν γενομένων, καὶ ἔχθρας πολλῆς, ἔδοξεν
 ἡμῖν χρῆναι, ἵνα μὴ ποτε εἴπῃ τις ἐμὲ φι-
 λοχρηματεῖν, καὶ ἐχθροὺς ἀδελφοὺς ὄντας
 αὐτοῦ καθιστάνειν, ἐπιτρέψαι τῷ τε κηδεστῇ
 τῷ τούτου, καὶ τοῖς φίλοις διαιτῆσαι. ἐκεῖνοι
 δ' εἶπον ἡμῖν, εἰ μὴ ἐπιτρέπομεν αὐτοῖς, ὥς
 τε τὰ δίκαια διαγῶναι, οὐκ ἂν ἔφασαν διαι-
 τῆσαι· οὐδὲν γὰρ δεῖσθαι ἀπέχθεσθαι οὐδε-
 τέροις ἡμῶν· εἰ δ' ἐάσομεν αὐτοὺς γνῶναι
 τὰ συμφέροντα πᾶσιν ἔφασαν διαιτῆσειν.
 καὶ ἡμεῖς, ἵνα δὴ πραγμάτων ἀπαλλαγῶμεν,
 ὥς τε δεώμεθα, οὕτως ἐπιτρέπομεν· καὶ
 ἐκεῖνοι ὁμοσάντες ἡμῖν πρὸς τῷ βωμῷ τῷ
 τῆς

τῆς Ἀφροδίτης κεφαλαίωσιν τὰ συμφέροντα
 γνώσεσθαι, διήτησαν ἡμᾶς ἀποστήναι ὧν
 οὗτος ἠμφισβήτησε, καὶ δοῦναι δωρεάν· οὐ
 γὰρ ἔφασαν εἶναι ἄλλην ἀπαλλαγὴν οὐδε-
 μίαν, εἰ μὴ μεταλήψοντα οὗτοι τῶν ἐκείνου·
 ἐκ δὲ τοῦ λοιποῦ χρόνου ἔγνωσαν ἡμᾶς εὖ
 ποιεῖν ἀλλήλους καὶ λόγῳ καὶ ἔρῳ, καὶ
 ταῦτα ὁμόσαι ἠνάγκασαν ἡμᾶς ἀμφοτέρους
 πρὸς τῷ βωμῷ, ἥ μὴν ποιήσιν· καὶ ἡμεῖς
 ὁμόσαμεν εὖ ποιεῖν ἀλλήλους ἐκ τοῦ ἐπι-
 λοιποῦ χρόνου κατὰ δύναμιν εἶναι καὶ λόγῳ
 καὶ ἔρῳ· καὶ ὥς ὅ,τε ὅρκος ἐγένετο, καὶ ἔχου-
 σιν οὗτοι, ἃ ἐγνώσθη αὐτοῖς, ἀπὸ τῶν οἰ-
 κείων τοῦ τούτου, εἴτα νυνὶ ταυτὶ τὰ ἀγαθὰ
 ποιοῦσιν ἡμᾶς, τὸν μὲν τεθνεῶτα ἄπαιδα
 βουλόμενοι καταστήσαι, ἐμὲ δ' ἐκβάλλειν
 ὑβρίσαντες ἐκ τοῦ οἴκου, τοὺς γνόντας αὐτοὺς
 ὑμῖν παρέξομαι μάρτυρας, εἴαν ἐθέλωσιν
 ἀναβαίνειν, εἰσὶ γὰρ τούτων οἰκεῖοι· εἰ δὲ
 μὴ, τοὺς παραγενομένους· καὶ μοι τὰς μαρ-
 τυρίας ἀνάγνωθι ταυτασί· σὺ δ' ἐπίλαβε

τὸ ὕδωρ. ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ. Λάβε δὴ μοι
 τὰς μαρτυρίας ἐκείνας, ὡς τό τε χωρίον ἐβ-
 δομήκοντα μνῶν ἐπράθη, καὶ ὡς ἀπέλαβεν ὁ
 ὀρφανὸς ἐπὶ αὐτῷ καὶ ἐξήκοντα μνᾶς πρᾶθέντος
 τοῦ χωρίου. ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ. Ὁ Θεὸς
 τοίνυν οὕτως, ὡς ἄνδρες, κεκληρονομηκῶς τῶν
 ἐκείνου ἔρῳ, καὶ οὐ λόγῳ, ὥσπερ ἐγὼ, καὶ
 ἔχων ἐμοῦ πολλῷ πλείονα· ἐγὼ γὰρ τὰς
 τριακοσίας δραχμὰς ἔλαβον τὰς περιλειφ-
 θείσας ἀπὸ τῆς τιμῆς τοῦ χωρίου, καὶ οἰκί-
 διον, ὃ ἐστὶν οὐκ ἄξιον τριῶν μνῶν· οὗτος δὲ
 πλεῖον ἢ δέκα μνῶν χωρίον ἔχων, εἴτα
 προσέτι νῦν ἤκει τὸν οἶκον αὐτοῦ ἐξερη-
 μώσων· καὶ ἐγὼ μὲν ὁ ποιητὸς ἐκείνόν τε
 ζῶντα ἐθεράπευον καὶ αὐτὸς, καὶ ἡ ἐμὴ
 γυνή, θυγάτηρ οὖσα τουτοῦ Φιλωνίδου, καὶ
 τῷ ἐμῷ παιδίῳ ἐθέμην τὸ ὄνομα τὸ ἐκείνου,
 ἵνα μὴ ἀνώνυμος ὁ οἶκος αὐτοῦ γένηται·
 καὶ τελευτήσαντα ἔθαψα ἀξίως ἐκείνου τε
 καὶ ἐμαυτοῦ, καὶ ἐπίθημα καλὸν ἐπέθηκα,
 καὶ τὰ ἑνναῖα καὶ τᾶλλα πάντα ἐποίησα
 τὰ

τὰ περὶ τὴν ταφὴν, ὡς οἶόν τε κάλλιστα,
ὥς τε τοὺς δημότας ἐπαινεῖν ἅπαντας. οὗ-
τος δὲ ὁ συγγενὴς ὁ ἐπιτιμῶν αὐτῷ, ὅτι ἡδὺν
ἐποίησατο, ζῶντος μὲν τὸ χωρίον τὸ περι-
λειφθὲν αὐτῷ περιείλετο· τελευτήσαντα δ'
αὐτὸν, ἅπαιδα καὶ ἀνώνυμον βούλεται κα-
ταστήσαι. τοιοῦτος ἐστὶν οὗτος. καὶ ὡς
ἔθαψά τ' ἐγὼ αὐτὸν, καὶ τὰ τρία καὶ τὰ
ἑνναῖα ἐποίησα, καὶ ἄλλα περὶ τὴν ταφὴν,
τὰς μαρτυρίας ὑμῖν τῶν εἰδόντων ἀναγνώσε-
ται. ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ. Ὅτι τοίνυν ὁ Με-
νεκλῆς, ὃ ἄνδρες, ἐποίησάτο με οὐ παρα-
νοῶν, οὐδὲ γυναικὶ πειθόμενος, βούλομαι
ὑμῖν καὶ αὐτοὺς μάρτυρας παρασχέσθαι,
καὶ ἐμοὶ μαρτυροῦντας ἔρῳ καὶ οὐ λόγῳ, ἐξ
ᾧν ἔπραξαν αὐτοὶ, ὅτι ἐγὼ τὰληθῆ λέγω·
τὰς γὰρ διαλύσεις φαίνονταί μοι πρὸς με ποι-
ησάμενοι ἀμφοτέρω οὗτοι, καὶ οὐ πρὸς τὸν
Μενεκλέα, καὶ ὁμόσαντες ὅρκους, καὶ ἐγὼ
τούτοις. καίτοι εἴ γε μὴ κατὰ τοὺς νόμους
ἐγένετο ἢ ποιήσιν, μηδὲ κληρονόμος ἦν ἐγὼ

D

τοῦ

τοῦ Μενεκλέους ὑπ' αὐτῶν τούτων δεδοκι-
 μασμένος, τί ἔδει αὐτοὺς ὀμνῦναι ἐμοὶ, ἢ
 παρ' ἐμοῦ λαμβάνειν ὄρκους; οὐδὲν δήπου.
 οὐκοῦν ὁπότε ἐποίησαν ταῦτα, φαίνονταί αὐ-
 τοὶ οὗτοι ἐμοὶ μαρτυροῦντες, ὅτι κατὰ τοὺς
 νόμους ἐποιήθη ἡ ποίησις, καὶ δικαίως εἰμι
 κληρονομός τῶν Μενεκλέους. ἐγὼ δ' οἶμαι
 καταφανὲς ὑμῖν ἅπασιν τοῦτ' εἶναι, ὥς καὶ
 παρὰ τούτων αὐτῶν ὁμολογούμενόν ἐστιν,
 ὅτι ὁ Μενεκλῆς οὐ παρεφρόνει, ἀλλὰ πολὺ
 μᾶλλον οὗτος νυνὶ, ὅς τε ποιησάμενος τῆς
 ἔχθρας διάλυσιν πρὸς ἡμᾶς, καὶ ὁμόσας
 ὄρκους, πάλιν νῦν ἤκει τὰ ὁμολογηθέντα, καὶ
 ὁμοθέντα παραβᾶς, καὶ ἀφελέσθαι με ἀξιοῖ
 ταυτὶ τὰ λοιπὰ, οὕτως ὄντα μικρά. ἐγὼ
 δὲ, εἰ μὴ πάνυ τὸ πρᾶγμα αἰσχρὸν εἶναι
 ἐνόμιζον καὶ ἐπονείδιστον προδοῦναι τὸν πα-
 τέρα, οὗ εἶναι ὠνομάσθην, καὶ ὃς ἐποίησα ἴο-
 με, ταχὺ ἂν ἀπέστην αὐτῷ τῶν ἐκείνου.
 ἔστι γὰρ ὑπόλοιπον οὐδὲ ἓν, ὥς καὶ ὑμᾶς
 οἶομαι αἰσθάνεσθαι. νυνὶ δὲ δεινὸν τὸ πρᾶγμα
 καὶ

καὶ αἰσχροὺς εἶναι τῇδε νομίζω, εἰ, ἤνίκα μὲν ὁ Μενεκλῆς εἶχε τι, τότε μὲν ἔδωκα ἑμαυτὸν ὑὸν αὐτῷ ποιήσασθαι· καὶ ἀπὸ τῆς οὐσίας τῆς ἐκείνου, πρὶν πρᾶθῆναι τὸ χωρίον, ἐγυμνασιάρχουν ἐν τῷ δήμῳ, καὶ ἐφιλοτιμήθην ὡς υἱὸς ὦν ἐκείνου, καὶ τὰς στρατείας, ὅσαι ἐγένοντο ἐν τῷ χρόνῳ τούτῳ, ἐστράτευμαι ἐν τῇ φυλῇ τῇ ἐκείνου, καὶ ἐν τῷ δήμῳ· ἐπειδὴ δὲ ἐκεῖνος ἐτελεύτησεν, εἰ πρὸς δώσω, καὶ ἐξερημώσας αὐτοῦ τὸν οἶκον ἀπιὼν οἰχήσομαι, πῶς οὐκ ἂν δεινὸν τὸ πρᾶγμα εἶναι καὶ καταγέλαστον δοκοίη, καὶ τοῖς βουλομένοις περὶ ἐμοῦ βλασφημεῖν πολλὴν ἐξουσίαν παράσχωμαι; καὶ οὐ μόνον ταῦτ' ἐστὶ τὰ ποιοῦντα με ἀγωνίζεσθαι τὸν ἀγῶνα τοῦτον, ἀλλ' εἰ οὕτως φαῦλος ἄνθρωπος δοκῶ εἶναι καὶ μηδενὸς ἄξιος, ὥς τε ὑπὸ μὲν εὖ φρονοῦντος μὴδ' ὑφ' ἐνὸς ἂν ποιηθῆναι τῶν φίλων, ὑπὸ δὲ παραφρονοῦντος, ταῦτ' ἐστὶ τὰ λυποῦντά με. ἐγὼ οὖν δέομαι ὑμῶν πάντων, ὦ ἄνδρες, καὶ ἀντιβῶ, καὶ ἱκετεύω

ἐλεῆσαί με, καὶ ἀποψηφίσασθαι τοῦ μάρτυ-
 ρος τοῦτου. ἀπέφηνα δ' ὑμῖν πρῶτον μὲν ποι-
 ηθέντα ἐμαυτὸν ὑπὸ τοῦ Μενεκλέους, ὡς ἂν τις
 δικαιοτάτα ποιηθῇ, καὶ οὐ λόγῳ, οὐδὲ διαθήκῃ,
 τὴν ποίησιν γεγενημένην, ἀλλ' ἔρῳ· καὶ τού-
 των ὑμῖν τοὺς τε φράτορας, καὶ τοὺς δημό-
 τας, καὶ τοὺς ὀρθεῶνας παρεσχόμεν μάρτυρας.
 καὶ ἐκεῖνον ἐπέδειξα τρία καὶ εἴκοσιν ἐπιβι-
 οῦντα ἔτη· εἴτα τοὺς νόμους ἐπέδειξα ὑμῖν,
 τοὺς ἅπασιν τοῖς ἀνθρώποις ἐξουσίαν διδόντας
 ὑεῖς ποιεῖσθαι. καὶ ἔτι πρὸς τούτοις ζῶντά τε
 φαίνομαι θεραπεύων αὐτὸν, καὶ τελευτήσαντα
 θάψας. οὗτος δὲ νυνὶ ἄκληρον μὲν ἐμὲ ποιεῖν
 τοῦ κλήρου τοῦ πατρῷου, εἴτε μείζων ἐστὶν
 οὗτος, εἴτε ἐλάττων, ἅπαιδα δὲ τὸν τελευ-
 τήσαντα, καὶ ἀνώνυμον βούλεται καλᾶσθαι·
 ἵνα μήτε τὰ ἱερὰ τὰ πατρῷα ὑπὲρ ἐκείνου
 μηδεὶς τιμᾷ, μηδ' ἐναγίζῃ αὐτῷ καθ' ἕκαστον
 ἐνιαυτὸν· ἀλλὰ ἀφαιρεῖται τὰς τιμὰς τὰς
 ἐκείνου· ἃ προνοηθεὶς ὁ Μενεκλῆς, κύριος ὢν
 τῶν ἐαυτοῦ, ἐποιήσατο ὑπὸν ἑαυτῷ, ἵνα τούτων
 ἀπάντων

αἰκάνων τυγχάνη· μὴ οὖν, ὦ ἄνδρες, πεισθέν-
 τες ὑπὸ τούτων, ἀφέλησθέ μου τὸ ὄνομα τῆς
 κληρονομίας, ὃ ἔτι μόνον λοιπὸν ἔστι· ἄκυ-
 ρον δὲ τὴν ποίησιν αὐτοῦ καταστήσῃτε*·
 ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ πρᾶγμα εἰς ὑμᾶς ἀφίκηται,
 καὶ ὑμεῖς κύριοι γεγονῶσθε, βοηθήσατε καὶ
 ἡμῖν καὶ ἐκείνῳ τῷ ἐν ἁδοῦ ὄντι· καὶ μὴ
 περὶ ἡμῶν, πρὸς θεῶν καὶ δαιμόνων θέομαι
 ὑμῶν, προπηλακισθέντα αὐτὸν ὑπὸ τούτων·
 ἀλλὰ μεμνημένοι τοῦ νόμου, καὶ τοῦ ὅρκου,
 ὃν ὁμωμόκατε, καὶ τῶν εἰρημένων ὑπὲρ τοῦ
 πρᾶγματος, τὰ δίκαια καὶ τὰ εὖορκα κατὰ
 τοὺς νόμους ψηφίσασθε.

* Quae usque ad finem sequuntur, occurrunt etiam in
 Edit. Henr. Stephani, p. 37. cum prima oratione Isai male
 conjuncta.

Cum Oratio hæc nunc primum typis expressa sit, ex unico forsan, qui extat, Codice MS. visum est loca illa subicere, in quibus ab apographo nostro, ad fidem Codicis accuratissime, ut videtur, descripto, paululum discessimus.

- P. 1. Ὑποθ. l. 3. Apog. habet ἀμφισβήσαντων.—
^{ἐμαρτήρησε.}
 4. l. 6. οἰκαῖαι.—l. 12. ἐκδίδωμεν.—l. 20. οἰκον.
 5. l. 20. αὐτῇ.
 6. l. 2. αὐτῇ.—l. 7. οἰκαίότερον.—l. 12. τοῖς.—
 l. 15. ὀπωτέρω.
 7. l. 6. ἡμᾶς.
 8. l. 2. εὐφρονούντι.—l. 13. ἡμῖν.
 9. l. 8. Φιλονίδου.—l. 19. 21. ἐκείνη.
 10. l. 5. ἐπίσθη.
 12. l. 3. ἥδη.—l. 11. πυθόμενον.—l. 15. γὰρ γὰρ.
 13. l. 3. εἰς ἐγώ.—l. 12. ὦ ὡς.—l. 16. καὶ σοῦ.
 14. l. 2. ἡγανάγκῃ.
 15. l. 9. ἡμην.—l. 21. ἐπίβαλλε.
 19. l. 14. παρὰσχομαί.
 21. l. 3. ἔσται.—l. 4. καταστήσει.—l. 12. καὶ αἱ ε.

Sed et alia quædam restant corrigenda.

- P. 5. l. 9. Scribendum est ἐκείνη.
 15. l. 1. Scrib. f. τῆς Ἀφροδίτης ΚΕΦΑΛΑΙΑΣ, ut intelligatur Venus in pago, cui nomen Κεφαλῇ, constituta. ΚΕΦΑΛΗ, δῆμος τῆς Ἀκαμαντίδος. Harpocrat.—et l. 13. f. ὙΠΟ τῶν οἰκείων ΤΩΝ τούτου.
 17. l. 8. Scrib. f. καὶ ΤΑΣ ΤΡΙΑΚΑΔΑΣ καὶ τ.
 V. Harpocrat. in v. ΤΡΙΑΚΑΣ.

